

MOJE NÁVŠTĚVA V MUZEU FARMACIE V KRAKOVĚ

Ivana Šlachtová
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
ivana.slachtova@seznam.cz

Návštěva Farmaceutického muzea byla naplánována v programu naší studentské stáže na Pedagogické akademii v Krakově na středu 5. listopadu 2008. Z kolejí jsme vyšli již kolem deváté hodiny ranní, abychom na desátou došli k muzeu. K našemu nemilému překvapení jsme zjistili, že do muzea se chystá také třída z jedné místní základní školy. Z dostupných informací jsme věděli, že muzeum je rozděleno do několika sekcí, a to počínaje místností s nejstarším zařízením až po místnosti se zařízením novějším. K naší smůle současné exkurze zmíněných krakovských školáků jsme ale muzeum prošli od prostředku ke konci a v poslední místnosti, kterou jsme shlédli, tak bylo „lékárenské“ zařízení z dob nejstarších.

Poplatek za vstup do muzea byl 4 PLN (zloté) pro studenty, a pokud bych chtěla náhodou také fotografovat, tak bych si musela koupit ještě suvenýr za další 4 PLN. Kabáty, bundy a jiné svršky a samozřejmě i batohy jsme museli odložit v šatně.

V každé místnosti byla umístěna přihrádka, ve které byla volně dostupná kartička s popisem dané expozice. Kartička v češtině bohužel ve výběru nebyla, ale mohli jsme si zvolit průvodce v jazyce polském, anglickém, španělském, ruském... Každý jazyk měl svou vlastní barvu kartičky, stejnou v každé místnosti. Při odchodu se vždy kartička vracela zpět do dané přihrádky.

První expozicí muzea, kterou jsme shlédli, byla místnost starobylé lékárny vybavená nábytkem a zařízením v empírovém stylu. Nábytek tohoto stylu se vyznačuje černo-zlatou barvou. Nohy u stolů a u všeho nábytku jsou často zakončeny napodobeninami zvířecích tlap (např. lvích). Na fotografii to ovšem není viditelné.

Každá místnost nám měla ukázat, jak vypadala lékárna v dané době, jaké měla zařízení, čím byla specifická. Ačkoli empír je typický pro začátek 19. století, již v této době byla v lékárně umístěna osobní váha. Pravda, váha nebyla digitální, a nikde se do ní nevhazovaly peníze, ale zase to byla váha, na kterou se člověk mohl posadit, a ona ho v klidu zvážila. Další místnost, která mě zaujala, byla místnost se sušenými rostlinami. Hned při prvním kroku do místnosti byla cítit specifická vůně těchto prostor pocházející z vystavených exponátů. Nejen že jsme mohli vidět usušené rostliny, které se následně používaly pro výrobu léčiv, ale měli jsme také

možnost shlédnout i sušená semena rostlin, různé přístroje, kterými se rostliny zpracovávaly a dokonce i konečný produkt zpracování rostlin.

Další pro mě zajímavá místnost byla již opravdu „stará lékárna“. Tato místnost neměla již nic společného s vybavením běžné lékárny, ale spíše to připomínalo vybavení kuchyně. Moji pozornost upoutaly hlavně velké hrnce, mísy, džbány, naběračky a další alchymistické nádoby, které bylo těžké si představit při přípravě nějaké „medicínky“. Někdy, např. při pohledu na velká kamna, jsem si připadala jako v pivovaru nebo při pohledu na obrovské sudy a košťáry, které možná kdysi sloužily jako byrety jako ve vinném sklípku.

Protože v dávných dobách představovala alchymie něco tajemného a záhadného, nemohla v žádné tehdejší lékárně chybět exotická výzdoba jako například lebky zvířat, vypreparovaný krokodýl, netopýr nebo jiné zvíře. Vzbuzovalo to ještě více tajemna než v té době asi alchymie sama o sobě představovala. Já osobně bych nejspíše do takto „vyzdobené“ lékárny nevkročila z obavy uhranutí.

Snad v každé místnosti nemohl chybět hmoždíř. Hmoždíře měly různou velikost a různý tvar. Ke shlédnutí tam byly hmoždíře s velkým poloměrem, ale ne příliš vysoké, nebo také hmoždíře vysoké ale úzké. A jako jediný exponát, na který si člověk mohl i sáhnout, byl právě jeden z obřích hmoždířů. Mohli jsme vyzkoušet, jak se s takovým 200 kilogramovým hmoždířem pracuje, když tlouček sám o sobě vážil kolem 18 kilogramů!!! (doufám, že jsem číselným údajům rozuměla dobře – tato část expozice totiž neměla průvodce v anglickém jazyce).

Návštěva tohoto muzea mi dovolila pochopit, že se chemie jako obor vyvíjela opravdu dlouho a nikdy se asi vyvíjet nepřestane. Kolik úsilí museli předchůdci dnešních farmaceutických firem a jejich pracovníků vyvinout při práci v „lékárně“ si ani nedokážeme představit. A kde bychom byli, kdyby tito lidé své úsilí vzdali.